

Dècades sense nom

FERRAN SÁEZ

| Actualitzada el 22/02/2012 00:00

Responc, obedientment, a la crida que feia dissabte passat el director d'aquest diari per atorgar una denominació raonable a la dècada que vivim. Cal una reflexió prèvia, però: el nom sí que fa la cosa. El so o el ressò de les paraules condiciona sovint la viabilitat futura del seu significat. Imaginem que Karl Marx s'hagués dit Enno Friedrich Wichard Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff, o bé Friedrich Daniel Ernst Schleiermacher, per posar dos noms reals, en aquest cas, de dos importantíssim filòlegs que també eren alemanys com Marx. A Catalunya hi va haver a la dècada del 1930 un partit que es deia Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM). No em sé imaginar, però, un moviment que es digués Partit Obrer d'Unificació Wilamowitzmoellendorffiana o Unitat Schleiermacheriana, en cas que aquests filòlegs s'haguessin dedicat al pensament polític. El Partit Obrer d'Unificació Wilamowitzmoellendorffiana no tindria cap futur, perquè resulta impronunciable. El nom sí que fa la cosa, o la condiciona. Tots sabem com es diu la dècada que va del 1960 al 1970: els seixanta, *the sixties*. Però com es diuen els anys que van del 2000 al 2010? No tenen una denominació consensuada. El problema no és el concepte, que en aquest cas és força clar, sinó la paraula o expressió que els hauria de designar, que grinyola.

Comencem, doncs, malament: és difícil parlar d'una cosa que no té nom. La segona -i inevitable- dificultat afegida és que qualsevol judici sobre una època es basa per força en la valoració que fem del període immediatament anterior, i també en el record que tinguem de certs episodis concrets. Per exemple, em sembla desconcertant que ara s'oblidi que a mitjans dels vuitanta hi havia un atur real molt més bèstia que l'actual; que s'estava desmantellant la indústria; que les grans superfícies comercials van ensorrar el petit comerç; que l'heroïna generà una inseguretat ciutadana incomparablement més alarmant que l'actual. Ara la majoria de referències a aquells temps es limiten a amables referències sobre la manera de vestir o els grups musicals de moda. Les coses van anar d'una altra manera ben diferent, però. La idealització d'aquella dècada i també, en part, de la dels noranta, fa que aquests anys sense nom que vivim ara ens semblin més espantosos del que són. De fet, alguns pares que conec em diuen, consternats, que la seva filla "se n'ha hagut d'anar" (?) a Oxford a fer un màster de 15.000 euros amb el mateix to amb què m'explicarien que se n'ha anat a la verema amb una maleta de fusta lligada amb un cordill. Quin drama, pobreta!

Si alguna cosa està quedant clara en el temps que portem immersos en aquesta crisi sense precedents és que el nostre model de societat resulta tan indubtablement millorable com indiscutiblement eficaç. Compte que no parlo del nostre sistema econòmic, sinó d'una cosa molt més àmplia que té molt a veure, per exemple, amb la diferent manera com s'entenen les relacions familiars als països mediterranis i als Estats Units. Ara mateix, qui està parant el cop de l'atur juvenil no és de cap manera l'Estat, sinó els pares, les mares, els avis, les àvies i més d'un tiet, tieta, i fins i tot cosí. Per als que tenen una visió socialitzant de l'Estat, és a dir, per als que creuen que l'Estat s'ha de fer càrrec de totes i cadascuna de les nostres tribulacions, el que passa l'any 2012 constitueix, sens dubte, una terrible regressió. Per als que veiem les coses d'una altra manera, aquesta sembla una oportunitat -això sí, molt dura- perquè tothom s'adoni de

l'enganyós miratge de l'Estat Providència que, amb diferents matisos, han creat governs de tots els colors de l'espectre ideològic arreu d'Europa.

Aquest no és l'únic ídol que ha caigut, precisament: ara també sabem coses tan variades com que la moqueta dels bancs pot ser una ratera o que la capacitat predictiva dels economistes és la mateixa que la dels que llegeixen les ratlles del palmell de la mà. Compte, no ens fem il·lusions: cada generació ha tingut, té i tindrà les seves pròpies decepcions, en general ben merescudes. Les nostres han estat aquestes, i això no sembla gaire meritori: la cosa no té res d'extraordinari. Hem sabut que els Reis són els pares una mica tard. En la mesura en què això és la condició de possibilitat de la lucidesa, benvinguda sigui aquesta dècada. La dècada de la lucidesa? Ui, no! Sembla un títol d'aquests manuals d'autoajuda que diuen que la crisi és bona perquè ens farà tornar *hippies*. Més val que ajornem el bateig, doncs; de fet, tothom pot tenir una mala dècada.